

Oversigt over de centrale OK-forhandlingsborde på det offentlige arbejdsmarked

FAKTA

Nana Wesley Hansen og David Tobias Juul Lauesen

Forhandlingerne om løn og arbejdsvilkår foregår i den offentlige sektor både ved centrale forhandlingsborde og ved organisationsforhandlinger. I dette fakta er der fokus på de centrale forhandlingsborde, hvor de centrale arbejdsgivere på det offentlige arbejdsmarked og lønmodtagernes forhandlingsfællesskaber mødes.

Ved de centrale forhandlingsborde forhandles generelle spørgsmål samlet for alle offentligt ansatte fra top til bund i lønsystemet. Der er tale om tre hovedområder: Stat, kommuner og regioner. De følgende sider er en oversigt over forhandlere og organisationer på de tre områder.

Statens område

Hovedforhandlerne

CFU, Forhandlingsudvalget

Rita Bundgaard (formand), Formand for OAO-S, Formand for HK Stat

Lisbeth Lintz (næstformand), Formand for Akademikerne

Gordon Ørskov Madsen, Formand for LC

Jesper Korsgaard Hansen, Formand for CO10, Formand for Centralforeningen for Stampersonel, CS

Lydia Callesen, Næstformand for OAO-S, Forhandlingssekretær i 3F

Skatteministeriet/Medarbejder- og Kompetencestyrelsen

Nicolai Wammen, Finansminister

Kent Harnisch, Departementschef i Finansministeriet

Christian Liebing, Direktør i Medarbejder- og Kompetencestyrelsen

Tina Feldt Jessing, Vicedirektør i Medarbejder- og Kompetencestyrelsen

CFU – Centralorganisationernes Fællesudvalg

På det statslige område er samarbejdet opbygget med grundlag i centralorganisationerne i det gamle tjenestemandssystem, heraf navnet CFU. Men med inddragelsen af de overenskomstansatte er det fælles forhandlingskartel fundamentalt forandret.

Tabel 1: CFU's medlemstal fordelt på centralorganisationer

	Antal medlemmer	Relativ andel
OAO (statslig forhandlingsområde)	44.750	40,3%
Akademikerne	11.801	10,6%
SKAF	54.359	49%
I alt CFU pr. 1. januar 2022	110.910	100

Kilde: Medlemstal angivet på CFU's hjemmeside (<https://cfu-net.dk/om-os/medlemmer>)

OAO: Offentlige Ansattes Organisationer er en sammenslutning lavet forud for overenskomstforhandlingerne i 2008 mellem StK og DKK – de to tidligere forhandlingskarteller for fortrinsvis LO-organisationer (nu FH). OAO samler omkring 19 medlemsforbund på statens område. I tabellen er altså alene medtaget medlemmerne fra OAO's statslige forhandlingsområde. Med OAO blev skabt et fælles tværgående sekretariat, med henblik på at styrke koordinationen mellem de tidligere LO-grupper på det statslige og kommunale/regionale område. OAO har plads i CFU på det statslige område og er en valggruppe i Forhandlingsfællesskabet på det kommunale/regionale område. Læs mere om Forhandlingsfællesskabet nedenfor.

Akademikerne: Akademikerne (tidligere AC) er både hovedorganisation og forhandlingsfællesskab for organisationer med akademisk uddannede medlemmer samt visse andre faggrupper. Akademikerne har i alt 28 medlemsorganisationer pr. 1. januar 2020, hvor Jordemoderforeningen, Danske Fysioterapeuter og Ergoterapeutforeningen tilsluttede sig både hovedorganisationen og forhandlingsfællesskabet. En stor del af Akademikernes medlemmer er offentligt ansatte. Formelt set er de på statens område alene tilsluttet CFU med sine tjenestemandsansatte medlemmer (dvs. 11.801), men reelt fastsættes de generelle vilkår også for de overenskomstansatte. Det samlede antal statsansatte akademikere ligger således på ca. 81.000. Akademikerne udgør også en valggruppe i Forhandlingsfællesskabet på det kommunale og regionale område.

SKAF – Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab blev etableret i 2002 og er et forhandlingsfællesskab mellem Lærernes Centralorganisation (LC) og Centralorganisationen af 2010 (CO10). Begge disse organisationer er paraplyorganisationer for en række faggrupper og er i dag tilknyttet hovedorganisationen FH.

Lærernes Centralorganisation samler seks fagforbund på det pædagogiske område. Danmarks Lærerforening er langt det største medlem af LC, herudover er der flere mindre forbund; blandt andet Uddannelsesforbundet (med medlemmer inden for arbejdsmarkedsuddannelserne mm.) og Frie Skolers Lærerforening. Da langt de fleste medlemmer af LC er ansat på det kommunale arbejdsmarked, er det en mindre gruppe medlemmer, som repræsenteres gennem SKAF i de statslige forhandlinger.

CO10 blev dannet i januar 2010, hvor Statstjenestemændenes Centralorganisation II (CO II) og Overenskomstansattes Centralorganisation (OC) fusionerede. Politiforbundet er det største medlemsforbund, herefter følger Centralforeningen for Stampersonel og Dansk Told og Skatteforbund. De tre forbund dækker over 60 pct. af de i alt godt 36.000 medlemmer.

Historik på statens område

Det statslige aftaleområde er igennem en årrække blevet formindsket. Det er bl.a. sket gennem en proces, hvor tidligere etater blev omdannet til statslige selskaber og derefter siden privatiseret. På den måde er hele teleområdet og postvæsenet eksempelvis forsvundet fra det statslige aftaleområde. Med kommunalreformen per 1. januar 2007 blev udviklingen vendt, idet undervisningsområderne under de tidligere amter med gymnasieskolen i spidsen blev en del af det statslige område. Udviklingen i antallet af ansatte i staten har medført en væsentlig forskydning mellem centralorganisationerne. Det tidligere LO-område (StK/OAO) er blevet stærkt reduceret, mens Akademikerne er gået tilsvarende frem. Centralorganisationerne for fortrinsvis de tidligere FTF-organisationer (CO10 og LC, der er samlet i SKAF) har nogenlunde holdt skansen medlemsmæssigt set.

Tabel 2: Det statslige aftalesystem fordelt på hovedgrupper 1996-2020 opgjort i årsværk og procent

Område	1996	2005	2007	2010	2012	2014	2017	2020	Ændring i årsværk 1996-2020
OAOS	92.904 (50%)	58.511 (37%)	59.784 (34%)	60.360 (32%)	56.166 (30%)	53.202 (29%)	51.579 (28%)	48.827 (26%)	-44.077 (-47%)
SKAF (CO10+LC)	53.534 (29%)	52.301 (33%)	55.998 (32%)	57.693 (31%)	58.002 (32%)	56.323 (31%)	54.760 (30%)	55.172 (30%)	1.638 (3%)
Akademikerne	36.046 (19%)	43.484 (28%)	55.505 (32%)	64.259 (35%)	62.000 (34%)	71.973 (39%)	74.349 (41%)	79.753 (43%)	43.707 (121%)
Andre	4.315 (2%)	2.970 (2%)	2.874 (2%)	3.929 (2%)	7.682 (4%)	2.664 (1%)	2.432 (1%)	2.494 (1%)	-1.821 (-42%)
Total	186.169 (100%)	157.265 (100%)	174.161 (100%)	186.241 (100%)	183850 (100%)	184.163 (100%)	183.120 (100%)	186.245 (100%)	76 (0%)

Kilde: Tallene er venligst oplyst af Medarbejder- og Kompetencestyrelsen. Den store stigning fra 2012-2017 i Akademikerne skyldes bl.a., at ingeniørerne er tilbage i Akademikerne, og den efterfølgende stigning frem til 2020 kan bl.a. forklares med, at Ergoterapeuterne, Danske Fysioterapeuter og Jordemoderforeningen har tilsluttet sig Akademikerne. Det bemærkes generelt, at opgørelser på tværs af større strukturelle omlægninger, herunder f.eks. Strukturreformen i 2007, markant vil påvirke opgørelsen af udviklingen mellem årene.

Det kommunale område

Forhandlingsfællesskabet fra 2014 repræsenterer samlet 556.700 kommunalt og regionalt ansatte. I alt består fællesskabet af 50 forskellige medlemsorganisationer fra de to hovedorganisationer, FH og Akademikerne, samt herudover Ledernes Hovedorganisation og enkelte organisationer, som af forskellige årsager har valgt at stå uden for hovedorganisationerne. Forhandlingsfællesskabet har som hovedformål at repræsentere deres medlemmer og forhandle generelle løn- og ansættelsesvilkår.

Tidligere var organisationerne samlet i to forhandlingskarteller – henholdsvis KTO og Sundhedskartellet. Sidstnævnte brød forud for overenskomstforhandlingerne i 2005 ud af det samlede fællesskab. KTO og Sundhedskartellet forhandlede således med Kommunernes Landsforening (KL) frem til og med OK13. Sundhedskartellet indgår i dag i Forhandlingsfællesskabet, men består som selvstændigt fællesskab. Sundhedskartellet blev oprindeligt dannet september 1997 mellem 11 organisationer inden for sundheds- og socialektoren med sygehusene som hovedområde. I dag er de otte medlemsorganisationer, da Ergoterapeutforeningen, Danske Fysioterapeuter samt Jordemoderforeningen pr. 1. januar 2020 valgte at forhandle gennem Akademikernes forhandlingsfællesskab frem for i SHK. De otte medlemsorganisationer i

Sundhedskartellet organiserer først og fremmest offentligt ansatte med mellemlang uddannelse som fx sygeplejersker og tandplejere. Af de ca. 85.000 medlemmer udgør den største organisation Dansk Sygeplejeråd ca. 61.000, eller omkring to tredjedele, af det samlede medlemstal. Hovedorganisationsmæssigt er medlemsorganisationerne i Sundhedskartellet tilknyttet FH.

Tabel 3: Forhandlingsfællesskabets medlemstal fordelt på valggrupper

Hoved-organisation	Valg-gruppe	Medlems-organisationer	Medlemmer	Relativ andel
FH	I (OAO)	19	130.055	23,4%
FH	II (FOA mfl.)	1	160.932	28,9%
FH	III (FK-K)	3	108.942	19,6%
FH	IV (SHK)	5	69.474	12,5%
AC	V (AC)	19	79.493	14,3%
LH m.fl.	Øvrige	3	7812	1,4%
Total		50	556.708	100

Kilde: Medlemstal pr. 1.1.2023. Angivet på Forhandlingsfællesskabets hjemmeside (<http://www.forhandlingsfaellesskabet.dk/om-forhandlingsfaellesskabet/medlemsorganisationer.aspx>)

Forhandlingsfællesskabet forhandler både med KL, som repræsenterer de 98 kommuner, og med RLTN, som repræsenterer Danske Regioner, der er hovedorganisation for de fem danske regioner (læs mere om RLTN nedenfor). I optakten til OK24 undlod Akademikerne at tiltræde forhandlingsaftalen med Forhandlingsfællesskabet. Akademikerne forhandler derfor selvstændigt over for både KL og Danske Regioner.

Hovedforhandlerne

Forhandlingsfællesskabet

Mona Striib, FOA
(forhandlingsleder)

Benny Andersen, SL

Lydia Callesen, 3F

Lene Roed, HK/Kommunal

Thomas Enghausen, FOA

Elisa Rimpler, BUPL

Gordon Ørskov Madsen, LC

Dorthe Boe Danbjørg, DSR

Ghita Parry, Kost- og Ernæringsforbundet

KL

Michael Ziegler, Formand for KL's Løn- og Personaleudvalg og Borgmester i Høje Tåstrup

Steffen Jensen, Næstformand KL's Løn- og Personaleudvalg og Borgmester i Halsnæs

Kristian Heunicke, Direktør

Louise Koldby Dalager, Kontorchef

Lisbeth Langbjerg Sørensen, Kontorchef

Hovedforhandlerne

Akademikerne

Lisbeth Lintz, (forhandlingsleder)
 Camilla Gregersen, DM
 Helga Holm Schultz, YL
 Johanne Nordmann, Djøf
 Malene Matthison-Hansen, IDA
 Niels Tønnesen, HOD
 Kirsten Nielsen, KF
 Dea Seidenfaden, DP
 Tomas Kepler, GL
 Tina Nør Langager, De3
 Cathrine Holm-Nielsen
 Kommunikation og Sprog

KL

Michael Ziegler, Formand for KL's
 Løn- og Personaleudvalg og
 Borgmester i Høje Tåstrup
 Steffen Jensen, Næstformand KL's
 Løn- og Personaleudvalg og
 Borgmester i Halsnæs
 Kristian Heunicke, Direktør
 Louise Koldby Dalager, Kontorchef
 Lisbeth Langbjerg Sørensen,
 Kontorchef

Det regionale område

Dannelsen af ovenfor nævnte Forhandlingsfællesskab har også stor betydning på det regionale område. Ved OK11 og OK13 forhandlede FOA, Akademikerne, SHK og det tidligere KTO separat, men parallelt med arbejdsgiverne. Siden OK15 har Forhandlingsfællesskabet forhandlet på vegne af alle de her nævnte parter. Ved OK24 har Akademikerne imidlertid (som nævnt) ikke tiltrådt forhandlingsaftalen med Forhandlingsfællesskabet og Akademikerne skal derfor forhandle selvstændigt over for de regionale arbejdsgivere.

Den forhandlende arbejdsgiverpart er RLTN – Det Regionale Lønnings- og Takstnævn. RLTN er et koordinerende organ nedsat til at varetage det regionale aftaleområde efter kommunalreformen. RLTN er karakteriseret ved, at den statslige repræsentation i nævnet har vetoret. RLTN har således ni medlemmer, hvoraf de fem er valgt i hver sin region, herudover indstiller KL 2 medlemmer, mens Finansministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet hver udpeger ét medlem. For finansministeriet er det ved OK24 direktøren for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, der hører under Finansministeriet. RLTN fastsætter mandat, varetager forhandlingerne og godkender aftaler, mens Danske Regioner leverer sekretariatsfunktionen til nævnet.

Hovedforhandlerne**Forhandlingsfællesskabet**

Mona Striib, FOA
(forhandlingsleder)

Dorthe Boe Danbjørg, DSR
(forhandlingsleder)

Benny Andersen, SL

Lydia Callesen, 3F

Lene Roed, HK/Kommunal

Tanja Nielsen, FOA

Gordon Ørskov Madsen, LC

Harun Demirtas, DSR

Ghita Parry, Kost- og
Ernæringsforbundet

Martina Jürs, Dbio

RLTN

Heino Knudsen, Formand for RLTN

Bo Libergren, Næstformand for
RLTN

Rikke Margrethe Friis,
Forhandlingsdirektør

Ole Lund Jensen, Centerchef

Hovedforhandlerne**Akademikerne**

Lisbeth Lintz, (forhandlingsleder)

Camilla Gregersen, DM

Helga Holm Schultz, YL

Johanne Nordmann, Djøf

Malene Matthison-Hansen, IDA

Niels Tønnesen, HOD

Kirsten Nielsen, KF

Dea Seidenfaden, DP

Tomas Kepler, GL

Tina Nør Langager, De3

Cathrine Holm-Nielsen
Kommunikation og Sprog

RLTN

Heino Knudsen, Formand for RLTN

Bo Libergren, Næstformand for
RLTN

Rikke Margrethe Friis,
Forhandlingsdirektør

Ole Lund Jensen, Centerchef

Tabel 4: Det kommunale aftalesystem: Antal fuldtidsbeskæftigede fordelt på hovedområder:

Forhandlingsområde	Antal	Relativ andel
OAO-K	97.672	22,9 %
FK-K	112.984	26,5 %
AC	39.121	9,2 %
SHK	21.803	5,1 %
FOA	153.277	36,0 %
Andre	813	0,2 %
FF total med KL	425.669	100 %

Kilde: SBG24-tal hentet november 2023 på <https://www.krl.dk/#/sbg/tables>.
Baseret på data for marts 2023.

Tabel 5: Det regionale aftalesystem: Antal fuldtidsbeskæftigede fordelt på hovedområder:

Forhandlingsområde	Antal	Relativ andel
OAO-K	27.605	21,0%
FK-K	539	0,4%
AC	35.905	27,4%
SHK	47.808	36,5%
FOA	18.505	14,1%
Andre	788	0,6%
FF total med RLTN	131.149	100 %

Kilde: SBG24-tal hentet november 2023 på <https://www.krl.dk/#/sbg/tables>.
Baseret på data for marts 2023.